

Statenbrief

Consultatie

Datum

21 november 2023

Zaaknummer

2022-000201

Inlichtingen bij

Provincieloket

026 359 99 99

post@gelderland.nl**Blad**

1 van 4

Onderwerp

Grenzen aan de wolf in Gelderland

Beleidsprogramma

- Biodiversiteit

Ambitie

- Ambitie 2 Vitaal platteland

Portefeuillehouder

Harold Zoet

1 Bespreekpunten

Graag consulteren wij u over onze voorgenomen omgang met wolven in Gelderland via de uitwerking van uw moties 23M34, 23M35 en 23M38 en onze reactie op de adviezen van de Gelderse Wolvencommissie.

2 Waarom ontvangt u deze Statenbrief?

Wij consulteren u omdat we grenzen willen stellen aan de wolf in Gelderland en daarbij ruimte zoeken om eerder tot het beheren van wolven over te gaan. Wij zoeken naar ruimte om tot oplossingen te komen waarover over het algemeen nog geen overeenstemming bestaat en vinden het belangrijk u daarom nu eerst te consulteren over het voorgenomen wolvenbeleid. Bovendien kondigen we alvast een financieel voorstel aan voor een incidentele beschikbaarstelling van 1 miljoen euro per jaar voor de duur van 3 jaar voor preventieve maatregelen uit het investeringsbudget voor natuur en landbouw van deze bestuursperiode.

3 Hoe bent u eerder betrokken?

Op 14 februari 2023 ontving u onze informerende Statenbrief (PS2023-124) Wolf in Gelderland, stand van zaken. En op 5 juli 2023 sprak u over de omgang met wolven in Gelderland in uw besluitvormende Statenvergadering.

4 Samenvatting

Wij informeren u over diverse actuele wolvenonderwerpen in Gelderland. Eerst blikken we kort terug, dan gaan we in op de uitwerking van aangenomen moties en reageren we op het advies van de Gelderse Wolvencommissie. In deze uitwerking leest u hoe we naar een meer beheersbare situatie toe werken, grenzen aan de wolf in Gelderland. Samengevat willen we de subsidieregeling voor preventie verruimen naar de gehele provincie en de bescherming van alle kwetsbare hoefdieren. Rekening houdend met het advies van de Wolvencommissie gaan wij u voorstellen daar 1 miljoen per jaar voor vrij te maken, wij gaan nog met de commissie in gesprek over haar toekomstige rol. We geven ook een scherpere definitie van

Datum

21 november 2023

Zaaknummer

2022-000201

Blad

2 van 4

een probleemwolf en hoe we daar mee om gaan. We willen het aanvragen van subsidies, uitbetalen van schades en ingrijpen bij probleemsituaties eenvoudiger maken en daarbij niet wachten op uitkomsten van DNA analyses. Ingrijpen vindt al plaats in veel landen binnen Europa en moet hier ook kunnen. In Gelderland accepteren we wolven op de Veluwe maar, gezien de sterk toegenomen aanvallen op gehouden dieren en groeiende maatschappelijke onrust, vinden we dat met het huidige aantal het maximum is bereikt. We zetten in op een internationaal beheerplan en het verlagen van de beschermde status door de Europese Commissie om populatiebeheer beter mogelijk te maken. Daarbij vragen we om een actieve rol van de minister van LNV.

5 Toelichting op de bespreekpunten

Het aantal wolven in Gelderland neemt jaarlijks toe, naar schatting zijn het er inmiddels 80. Op de Veluwe zijn al 7 wolventerritoria terwijl er maximaal 5 werden verwacht. De ecologische en maatschappelijke draagkracht is bereikt. Er is dit jaar voor het eerst een sterke toename van doodgebeten landbouwdieren door wolven. In 2023 al 190 dode dieren, waarvan 132 dieren bij 58 aanvallen sinds medio augustus. Dat levert veel onrust en zorgen op bij dierhouders en inwoners op de Veluwe en daarbuiten. Alleen als we de maatschappelijke angst en onrust over de wolf verminderen, kunnen we respectvol samenleven met dit roofdier. Wij zijn daarom van mening dat bij de vraag hoe we in Gelderland met de wolf omgaan niet alleen gekeken moet worden naar wat gunstig is voor de wolf, maar dat hierbij het maatschappelijk draagvlak net zo belangrijk is. We zijn daarom op zoek gegaan naar ruimte om tot oplossingen te komen. Daarin hebben we meegenomen de uitvoering van uw moties en het advies van de Wolvencommissie.

Het aanvullende onderzoek naar hybridisatie van de wolf, zoals verzocht in uw motie 23M34 is ingezet. Wij stellen voor nu eerst de uitkomsten van het onderzoeksinstituut in Slovenië af te wachten. De moties 23M35 en 23M38 over beheer en instandhoudingsdoelen bij de wolf liggen sterk in elkaars verlengde. Immers, om tot beheer over te kunnen gaan moet er inzicht zijn in wat dat betekent voor de gunstige staat van instandhouding van de wolf. Samengevat is de vraag aan ons College geweest om te formuleren wat een probleemwolf is, welke correctieve faunabeheermaatregelen kunnen worden ingezet en daarnaast een instandhoudingsdoel te bepalen in Europa en zelfstandig voor Gelderland.

Wij realiseren ons dat de juridische ruimte om te beheren momenteel nog beperkt is maar vinden voldoende onderbouwing voor het standpunt dat de gunstige staat van instandhouding van de wolf inmiddels is bereikt of snel zal zijn bereikt en er meer juridische ruimte moet komen. Op regionaal niveau omdat er op de Veluwe sprake is van een maximale bezetting met wolven. Internationaal omdat het onderscheiden van de Centraal Europese als afzonderlijke wolvenpopulatie op zijn minst discutabel is. De wolvenpopulatie waar de wolven in Gelderland deel van uitmaken is groter want Europees aaneengesloten. De populatie is daarmee minder kwetsbaar te noemen en bereikt eerder een gunstige staat van instandhouding.

We vinden dat de grens is bereikt en de aantallen wolven hier niet verder moeten groeien en willen een stand nastreven van maximaal 80 wolven in Gelderland. Om populatiebeheer mogelijk te maken is eerst internationale afstemming nodig. We pleiten er bij de minister voor om dit met ons op te pakken.

Ingrijpen bij concrete problemen moet al eerder kunnen en daarvoor hebben we een nieuwe definitie en aanpak voor probleemwolven of probleemsituaties bij wolven bepaald. Bij de uitwerking van de concrete aanpak kijken we goed naar de ontwikkelingen in het buitenland, met name Duitsland. In lijn daarmee is de Gelderse definitie van een probleemwolf een wolf die herhaaldelijk goed beschermd vee aanvalt. Bij 2 aanvallen binnen een week op goed beschermd vee moet afschot mogelijk zijn binnen een straal van 1.000 meter en zonder voorafgaand DNA-onderzoek naar welke wolf het was.

Van de Gelderse Wolvencommissie ontvingen we op 25 oktober een goed onderbouwd advies; [Advies Wolvencommissie Gelderland, oktober 2023](#). Dit advies bevat veel elementen waar wij mee verder kunnen en willen. Zo willen we de subsidie van preventieve maatregelen uitbreiden naar heel Gelderland en alle kwetsbare hoefdieren. Ook willen we ingaan op het voorstel van de Wolvencommissie om na te denken over een bredere of aangepaste taakopvatting van de commissie. Dit betekent niet dat wij op alle onderdelen het advies kunnen volgen. Bijvoorbeeld het gevraagde budget van 2 miljoen per jaar voor deze maatregelen. Wij houden er rekening mee dat niet iedereen direct met preventie aan de slag gaat en zetten in op voorlopig 1 miljoen per jaar.

Tenslotte realiseren wij ons dat wij met dit Gelderse wolvenbeleid ruimte hebben gezocht voor oplossingen die zich juridisch nog moeten bewijzen. Wij voelen ons verplicht om die ruimte te zoeken omdat we perspectief en duidelijkheid willen bieden, ook als daar kritiek op kan komen en de haalbaarheid zich in de praktijk nog moet bewijzen.

6 Planning en control

Bij het Tussendocument 2024 in de jaarlijkse begrotingscyclus willen wij voorstellen om voor de jaren 2024 tot en met 2026 incidenteel een eenmalig budget voor preventie beschikbaar te stellen van samen 3 miljoen euro uit het investeringsbudget voor natuur en voor landbouw (50/50) van deze bestuursperiode (waar dit in 2023 nog €200.000,- is uit de begroting voor Faunafonds).

Inhoudelijke aanpassing van de subsidieregels vindt dan plaats in het kader van de Regels Subsidieverlening Gelderland welke in mei 2024 kan zijn aangepast.

Internationale afstemming over het beheren en beschermen van wolven vergt een goede samenwerking met en inzet van LNV, hier kan nog geen concrete planning aan worden gekoppeld. Aanpassing van de aanpak bij probleemsituaties met wolven vergt nog nadere concretisering met de Gelderse Faunabeheereenheid en afstemming met de andere provincies in IPO verband.

7 Participatie en communicatie

De informatieavonden in september in Ermelo en Elspeet zijn voor ons belangrijke bijeenkomsten geweest om de zorgen op te halen die er in de samenleving zijn over de wolf. Die zorgen en informatie hebben we op 21 september ook overgebracht naar de Europese Commissie.

Bij de uitwerking van oplossingen zijn we gestart vanuit het advies van de Wolvencommissie, de aangenomen moties en de namens de gezamenlijke provincies uitgevoerde inhoudelijke en juridische onderzoeken en interventierichtlijnen. Van daaruit zijn wij op basis van

Datum

21 november 2023

Zaaknummer

2022-000201

Blad

4 van 4

wetenschappelijke inzichten en besluitvorming door overheden elders in Europa tot het bijgevoegde nieuwe wolvenbeleid voor Gelderland gekomen.

8 Vervolg

N.v.t.

Gedeputeerde Staten van Gelderland

Henri Lenferink

- Commissaris van de Koning

5.1.2.e

- Secretaris

Bijlage(n)

- 1 Grenzen aan de wolf in Gelderland, bijlage bij Statenbrief